

Schooltandarts...

In 1904 bezocht de eerste schooltandarts een school in Zaandam. In kleine groepjes werden de leerlingen naar hem gestuurd. De onderwijzers waren vaak niet gediend van een nieuwe volwassene in het klaslokaal. Toch werd de schooltandarts een vaak geziene gast op het speelplein. De meeste tandartskosten voor kinderen tot de leeftijd van 18 jaar worden nu in principe vanuit de basisverzekering vergoed. (BL)

Naer de schooltandarts

Iederêen die d'r mee te maoke hê gehad op de lêêgere school, zal bij 't leze van dut verhaoltjie z'n aaige wel herkenne. 't Leekend aamel zô goed en praktisch voor de schoolgaonde kaander, mor was dat nou faailijk ok wel zô?

Je kreeg 't al in de gaote as tie staopel emveloppe van d'n tandarts opêens op d'n hoek van de mêêster z'n bereau kwam te legge. Onrustige gevoeles kwamme bij je op en je hoopte staarek dà je dien dag nie aan de beurt kwam, of je perbeerde 's middas ziek te weze, maor de moeders trapte daer jammer genogt nie in. Je hà gewoon d'n bibber. 'k Glôôf echt dà bekant iederêen bang was voor de tandarts. Waerom toch dien angst, zal ie denke. Nou, wel hierom: 'k hà nooit aareges last van, maor aaltijd as 'k naer de kiezepeuter mos, (dat was de bijnaom van de schooltandarts), wier d'r i m'n prachtige gaeve gebitjie geboord. Somtije wel twêê kere. De mêêster pakte onderwaail de vollegende kaort. De spanning in de klas steeg tot grôôte hôôgte en je aosem wier bekant afgeknepe. Met 'n soort van stoer wille zijn liep ie nog de klas uit. Onderweeg eerst nog wat tijd rekke op de gang en effe gaon plasse. Dan

langzaam-aan, want je had 't lôôd teslotte i je schoene, naer dien omgebouwde SRV-waoge. De mellekboer reej in die tijd ommers ok mè zô 'n ding rond.

Bij 't opstappie zag 'k al 'n grôôte plas mè spoelwaoter legge mè glimmende stuksies d'r in. Bij 't binnekomme rook ie de lucht van geboord en gefreesd ivoor. Je schoof ongewild mor aan naest een klasgenootjie en je mos ok aalles anhore van wat 'r beurde. Eêmel in die grôôte tandartse stoel die voor 't mooi faailijk veuls te ver achterover gong, perbeerde je met 't zwêêt i je knuiste met aal ie kracht de leuning om te buige en je neep 'r in zô hard as ie kon.

Ik vong dat de kiezepeuter zellef hêemel nie zô lekker uit z'n mond rook, dus zellef perbeerde je dan mor zo waainig mogelijk te aoseme. 'k Weet nog goed van d'n aalderleste keer. 't Naekijke was dan aaindelijk begonne, en 't verliep hêemel zô slecht nie. Bove hà 'k niks. D'r gloorde verzichtig al wat hoop. Toe die onder nae lang prikke ok niks vong, zee die opêens: "Aalles, goed!" Dut hà 'k nò nie êêder meegemaakt en met 'n triomfantelijk gevoel gong 'k gaauw weer lichtvoetig trug de klas in. Ik gong weer in d'n bank zitte of t'r niks was gebeurd. Nou plaog ik me moeder d'r nog wel is mee, om d'r een soort van schuldgevoel te geve, mor och, ze doch 'r ok goed aan te doen, hee.

Je mot op google mor is zoeke op schooltandarts. Daer lees ie hêêl veul traumaotische ervaeringe uit 't hêêle land. Tege aalle schoolgaonde kaainder van nou zou 'k wille zegge: "Wees mor aareg blij dat dat afgeschaft is!" En oh ja, nog wat. Dat zeeje ze vroeger al en nou ok nog, en dat gel voor aaltijd: "Snoep verstandig, eet een appel!"

Tom Sturm